

MÅL FRIGØRELSE AF RESSOURCER FOR MILLIARDER

MIDDEL SMARTERE ARBEJDSGANGE OG KLOGE IT-LØSNINGER

Kommuner og regioner kan i de kommende år øge ressourcerne til service ved at frigøre dem andre steder – for eksempel i administrationen. Det giver blandt andet strukturreformen mulighed for. Det vil gøre det muligt at yde god service til borgerne i en tid, hvor det er svært at rekruttere medarbejdere, og hvor der samfundsøkonomisk er behov for at lette foden fra speederen.

"En stor udfordring bliver, om digitalisering faktisk kan blive en effektiviseringsdriver, som det har potentiale til. Man kan godt have en frygt for, om det bliver muligt at lave de nødvendige investeringer," siger cheføkonom i Danske Regioner Kristian Heunicke.

De nye økonomiaftaler for 2009 mellem regeringen, KL og Danske Regioner indeholder en markant nyskabelse. Parterne har indgået en gensidig forpligtelse: Kommuner og regioner har givet håndslag på, at de vil øge råderummet for den borgernære service ved at omprioritere og ved bedre udnyttelse af ressourcer. Og regeringen har forpligtet sig til at understøtte dette med statslige tiltag, der kan frigøre ressourcer i kommunerne.

Strukturreformen er stadig på dagsorden

Aftalernes mål om at frigøre ressourcer til service afspejler de konkrete udfordringer, som kommuner og regioner står over for i de kommende år. Det er svært at rekruttere tilstrækkeligt med kvalificerede medarbejdere. Og dansk økonomi står over for en tilpasning af konjunkturerne, hvor væksten vil blive mindre – i lyset af den høje kapacitetsudnyttelse og det store pres på arbejdsmarkedet. Det betyder, at de offentlige udgifter ikke kan vokse i det samme tempo som hidtil.

"Regeringen sætter et nationaløkonomisk vilkår, som kommunerne har taget til efterretning i økonomiaftalen for 2009," siger cheføkonom Jan Olsen fra KL. Parterne lægger heller ikke skjul på, at aftalerne er ambitiøse.

"Aftalen er en enorm udfordring. Vi er presset på rekrutterings-situationen, hvilket gør, at nogle ydelser bliver dyrere at producere. Samtidig er vi presset med den sygehusstruktur, vi har. Vi har nogle steder forældede sygehuse, og det kommer til at tage tid at opbygge optimale betingelser for en moderne sygehusproduktion," udtaler cheføkonom i Danske Regioner Kristian Heunicke.

Strukturreformen skal bidrage til, at både regioner og kommuner kan leve op til kravet om at frigøre ressourcer til service.

"Udmøntningen af strukturreformen i form af administrative fællesskaber, konsolidering af it-systemer og nye arbejdsgange

AFTALERNE OM KOMMUNERNES OG REGIONERNES ØKONOMI FOR 2009

I aftalen om kommunernes økonomi for 2009 er regeringen og KL enige om at omstille aktiviteter svarende til et råderum på 1 mia. kr. i 2009 stigende til 5 mia. kr. i 2013 gennem opprioriteringer og bedre ressourceudnyttelse. På nogle områder kræver en realisering af dette potentiale et aktivt samarbejde mellem staten og kommunerne. Derfor vil regeringen sammen med KL udarbejde konkrete forslag til statslige tiltag, der kan bidrage til at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til ½ mia. i 2010 stigende til 2½ mia. i 2013.

I aftalen om regionernes økonomi for 2009 er det forudsat, at regionerne tilvejebringer et råderum på ¼ mia. kr. i 2009, via bedre indkøb, administration mv.. Råderummet ligger ud over den forudsatte produktivetsforbedring på 2 pct. på sygehusområdet svarende til 1 mia. kr.

samt systematisk vidensspredning er det, der gør kravet om øget produktivitet til et realistisk mål i 2009,” siger Kristian Heunicke.

Jan Olsen bakker op: ”Kommunerne arbejder i september 2008 målrettet på at koordinere budgetarbejdet for 2009, så økonomiaftalen kan indfries. Den helt store udfordring er at udnytte potentialet fra strukturreformen. Så selv om strukturreformen for nogen allerede er historie, så er det en kæmpe omstilling for kommunerne, som man stadig står midt i. Og planen for, hvordan man indhøster potentialet, er noget, man først lige har taget fat på”.

Administrationspolitikken er i centrum

Økonomiaftalerne lægger da også op til, at det er på de administrative områder effektiviseringsgevinsterne skal hentes, og cheføkonomerne er ikke i tvivl om hvorfor.

”Det at høste gevinster af administrationspolitikken er ikke nyt, men strukturreformen har været en booster for, at administrationspolitikken er kommet på den politiske dagsorden. Sammenlægningen af kommunerne og den nye opgaveomlægning har medført et behov for investeringer i for eksempel ny teknologi, og med investeringer kommer også et langt større fokus på at realisere gevinster. Samtidig har strukturreformen medført et øget fokus på at udnytte stordriftspotentialer,” fortæller Jan Olsen.

Områder som koordineret indkøb i regioner og kommuner og digitalisering af papirkommunikationen på tværs af sundheds-

sektoren er blot enkelte eksempler på, at administrationspolitiske redskaber allerede i dag er med til at frigøre en lang række gevinster. Men Kristian Heunicke peger på, at der er en række udfordringer, hvis gevinsterne skal høstes fremover.

”Jeg tror, en større udfordring bliver, om digitalisering faktisk kan blive den effektiviseringsdriver, som det har potentiale til. Man kan godt have en frygt for, om det bliver muligt at lave de nødvendige investeringer. Der skal selvfølgelig være en sund skepsis i forhold til, om der kommer et afkast af investeringerne, men lige nu er vi mere skeptiske, end godt er,” siger han.

Ja til samarbejde, nej til øget kontrol

Det fremgår klart i økonomiaftalerne, at et samarbejde på tværs af stat, regioner og kommuner skal bidrage til at opfylde effektiviseringskravene. Og i KL ser man også gerne, at samarbejdet får en høj prioritet.

”Kommunerne og staten skal gå hånd i hånd om at effektivisere. Samarbejdet er helt afgørende for at understøtte de processer, som gør det lettere for kommunerne at skabe bedre serviceresultater under en stram udgiftspolitik. Kommunerne er afhængige af, at staten foretager sig en række ting, som fx udbygning af en digital infrastruktur og afbureaukratisering af regler, så det digitale potentiale kan udnyttes fuldt ud. Det ser vi blandt andet på sygedagpengområdet. Derfor er vi også tilfredse med, at staten nu også forpligter sig til et måltal for, hvor meget de skal bidrage med til at frigøre ressourcer i kommunerne,” siger Jan Olsen.

Kristian Heunicke er enig i, at samarbejdet er vigtigt: ”Staten kan tage lovgivningsmæssige initiativer, der fremmer øget effektivitet. E-fakturering er et godt eksempel, og vi så gerne, at staten gik videre den vej og gjorde e-ordre obligatorisk. Det ville give øget effektivitet i indkøbsprocessen. Samtidig er den gensidige erfaringsudveksling central. Vi har længe effektiviseret indkøbsprocesser, men vi har lært af statens nye initiativer på indkøbsområdet. Vi er netop i gang med et samlet udbud på scannere til kræftbehandling. Det havde vi måske ikke kastet os ud i endnu, hvis ikke vi havde set statens succes med de landsdækkende forpligtende udbud.”

Samarbejdet indeholder dog ifølge Jan Olsen også faldgruber – blandt andet når det drejer sig om digitalisering.

”Digitalisering er et hjælperedskab. Det skal ikke være et statsligt styringsredskab af de kommunale arbejdsprocesser. Kvaliteten i sagsbehandlingen udvikles i de lokale arbejdsprocesser og ikke gennem statslig standardisering. Det vil kun øge bureaukratiet. Derfor er det vigtigt, at samarbejdet er centreret omkring effektiviseringsdagsordenen og ikke styringsdagsordenen.”

Fra regionerne er meldingen den samme:

”Samarbejdet skal ikke bygges op om mere statistik,” siger Kristian Heunicke.

”Kommunerne arbejder i september 2008 målrettet på at koordinere budgetarbejdet for 2009, så økonomiaftalen kan indfries. Den helt store udfordring er at udnytte potentialet fra strukturreformen. Så selv om strukturreformen for nogen allerede er historie, så er det en kæmpe omstilling for kommunerne, som man står midt i,” siger cheføkonom i Kommunernes Landsforening Jan Olsen.

STATUS PÅ DEN FÆLLESOFFENTLIGE DIGITALISERINGSSTRATEGI

Det er et år siden, den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2007-2010 blev lanceret, og størstedelen af strategiens 35 konkrete initiativer er iværksat. I dette nummer af Incitament kan du læse om udvalgte initiativer fra strategien, og hvordan initiativerne kan hjælpe til at frigøre ressourcer i kommuner, regioner og staten.

For at sikre størst mulig udbredelse af strategiens mest centrale initiativer forventes der i 2010 lanceret en eDag3. eDag3 skal – som eDag1 og 2 – fokusere på at øge de digitale kommunikationsmuligheder i den offentlige sektor og mellem den offentlige sektor og borgere og virksomheder. eDag3 vil blandt andet fokusere på udbredelse af digital signatur, dokumentboks og NemSMS.